

Самостійна робота №2

Тема: Ресурсозабезпеченість країн світу.

Мета: Надбання навичок і умінь працювати з підручником та довідковою літературою.

Виконав студент 131-ї
Міненко Ігор

План:

1. Поняття ресурсозабезпеченості.
2. Розміщення родовищ паливних ресурсів.
3. Розміщення родовищ рудних ресурсів
4. Розміщення родовищ нерудних копалин.

1. Поняття ресурсозабезпеченості.

Ресурсозабезпеченість – це співвідношення між величиною природних ресурсів і розмірами їх використання. Вона виражається кількістю років, на які повинно вистачити даного ресурсу (мінеральні), або його запасами з розрахунку на душу населення (лісові, водні та ін.)

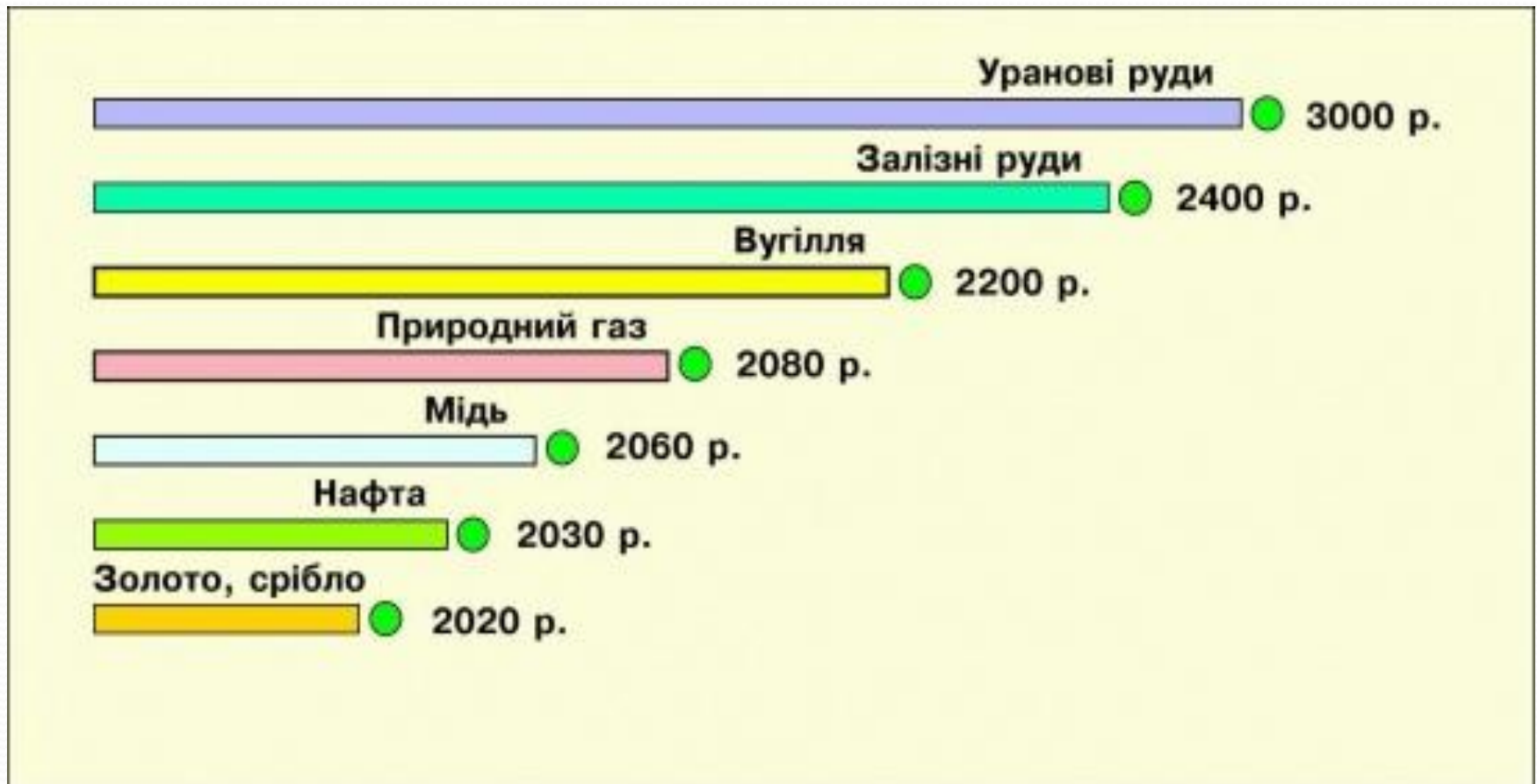
Географічна оболонка Землі володіє величезними і різноманітними природними ресурсами. Однак запаси різних їх видів далеко не однакові, та й розподілені вони нерівномірно. У результаті окремі райони, країни, регіони, навіть материки мають різну Ресурсозабезпеченість.

Географічна оболонка Землі володіє величезними і різноманітними природними ресурсами. Однак запаси різних їх видів далеко не однакові, та й розподілені вони нерівномірно. У результаті окремі райони, країни, регіони, навіть материки мають різну Ресурсозабезпеченість.

Багато держав світу мають запаси світового значення одного або кількох видів ресурсів. Наприклад, країни Близького і Середнього Сходу виділяються значними запасами нафти і газу; Чилі, Заір, Замбія- запасами міді, Марокко і Науру славляться фосфорітами і т.д

Назва країни	Кількість населення, млн. осіб	Кам'яне вугілля			Залізна руда			Оброблювальні землі		Річковий стік	
		Запаси, млрд т	Видобуток, млн т	Ресурсозабезпеченість, роки	Запаси, млрд т	Видобуток, млн т	Ресурсозабезпеченість, роки	Площа, млн га	Ресурсозабезпеченість, га/ осіб	Стік, км ³	Ресурсозабезпеченість, м ³ / осіб
Україна	46	57	87	33	104		34		50		
Росія	141,9	4400	353	24	566		134		4003		
США	307,9	3600	950	5	534		190		1938		
Бразилія	192	12	6	50	162		43		9230		
Китай	1334	1500	1110	22	170		95		2550		
Індія	1200	125	248	20	50		100		1680		

Звичайно, на показник ресурсобеспеченості насамперед впливає багатство або бідність території природними ресурсами. Але оскільки Ресурсозабезпеченість залежить і від масштабів їх вилучення (споживання), це поняття є не природним, а соціально-економічним

2. Розміщення родовищ паливних ресурсів.

До паливних ресурсів належать ті мінеральні ресурси, які використовуються як паливо і джерело енергії. Найважливішими видами палива є вугілля, нафта, газ, уран, торф.

Серед паливних ресурсів провідне місце належить вугіллю. Із загальних ресурсів вугілля приблизно 60 % припадає на кам'яне і 40 % на буре вугілля. Понад 90% усіх вугільних ресурсів знаходяться у північній півкулі (головним чином на північ від 30° пн. ш.). Найбагатшими на вугілля є Азія (54 %), [Північна Америка](#) (28 %) та Європа (9 %).

Серед країн найбільші запаси вугілля мають Росія, США, КНР (80 % загальних запасів). Великі запаси мають Німеччина, Великобританія, Канада, Китай, ПАР. Більша частина запасів зосереджена в економічно розвинутих країнах. Із країн, що розвиваються, значні поклади є у Індії, Ботсвані. Всього запаси вугілля розвідані у 75 країнах світу.

Значна частина світових запасів вугілля сконцентрована у 10 найбільших басейнах. Найбільшими басейнами є Апалачський (США), Рурський (Німеччина), Сілезький (Польща), Кузнецький, Кансько-Ачинський, Тунгуський (Росія), Фушуньський (Китай). За різними даними загальногеологічні світові запаси складають 10-14 трлн. т., розвідані запаси - до 1,5 трлн. т. При сучасних темпах видобутку (4млрд/т) розвідані промислові запаси можуть забезпечити потреби людства на 250 років.

Завдяки відносній дешевизні видобутку, високій калорійності, зручності у використанні важливе значення мають нафта і газ. Останнім часом розвідані запаси цих видів палива збільшуються. Сьогодні запаси нафти оцінюються приблизно у 140 млрд. т. Розвідані запаси природного газу у світі досягли 135 трлн. м³. Розміщення запасів нафти і газу в світі дуже нерівномірне. Якщо в економічно розвинутих країнах забезпеченість розвіданими запасами нафти складає всього 10-12 років, то у країнах, що розвиваються, у середньому 80 років, а у країнах Близького та Середнього Сходу навіть 120-180 років. Основні запаси нафти (105 млрд. т) зосереджені у країнах ОПЕК. Найбільші запаси нафти мають Саудівська Аравія, Іран, Кувейт, Ірак, Росія. Значні запаси нафти є у Південно-Східній Азії (Індонезія, Малайзія), Африці (Алжир, Лівія, Нігерія), Латинській Америці (Венесуела, Мексика, Колумбія, Еквадор). Є великі запаси нафти у Північному морі.

Поклади природного газу часто збігаються з покладами нафти. Найбільші вони у Росії, Ірані, Туркменистані, країнах Близького Сходу, США, Канаді, Індонезії. При цьому в країнах ОПЕК зосереджено 20 %, а у країнах СНД - 35 % світових запасів газу.

3. Розміщення родовищ рудних ресурсів.

Загальні запаси залізних руд становлять понад 27 млрд т. Одним із найбільших у світі є Криворізький залізорудний басейн (Кривбас). Він охоплює низку родовищ, що тягнуться смугою завдовжки понад 100 км через Дніпропетровську, Кіровоградську та Миколаївську області.

Промислове освоєння басейну почалося у ХІХ ст. Найбільше значення для господарства мають багаті (з вмістом заліза понад 46 %) і високоякісні руди – червоні залізнякаи (гематити), які майже не мають шкідливих домішок. Їх видобувають шахтним способом. Бідні руди (залізисті кварцити), що мають менший вміст заліза (від 20 %), розробляють відкритим способом (у кар'єрах). Гірничі розробки досягають глибини понад 1 000 м.

Запаси марганцевих руд в Україні становлять понад 2,5 млрд т. Зосереджені вони в **Нікопольському марганцеворудному басейні** – одному з найбільших у світі: за видобутком він посідає перше місце, а за запасами друге (після Південної Африки). З кінця ХІХ ст. видобуток руди ведеться відкритим і шахтним способами у західній частині басейну
– *Нікопольському родовищі* (Дніпропетровська область). Натомість *Великотокмацьке родовище* (Запорізька область) ще не розробляється, хоча в ньому розвідано вдвічі більше запасів руди.

Руди кольорових металів. Поклади титанових руд зосереджені в межах Українського щита. Найбільші розвідані родовища – *Іршанське* (Житомирська область) і *Самотканське* (Дніпропетровська область). Титан і його сплави належать до легких і стійких металів, а тому є необхідними матеріалами в авіа-, ракето- і кораблебудуванні, виробництві хімічних реакторів.

4. Розміщення родовищ нерудних копалин.

Самородна сіль знаходиться в озерах і в лиманах Причорноморської низовини, зокрема в Сиваші. Вона містить цілий комплекс компонентів: кухонну сіль, солі сірчаного магнію і натрію, промистий магній тощо. Україна має великі запаси різноманітної нерудної сировини. До неї належать: сіль, фосфорити, каоліни, вогнетривкі глини, глини для будівельної кераміки, озокерит, графіт, трепел, сірка, вапняк, мінеральна сировина та ін.

Великі соляні поклади зосереджені в Передкарпатті. Вони досягають близько 300 км завдовжки і до 8 км завширшки у Львівській та Івано-Франківській областях.

Поклади фосфоритів зосереджені насамперед у кембрійських і крейдових відкладах північно-східної периферії Дніпровсько-Донецької западини (Кролевецьке родовище Чернігівської обл., Ізюмське на межі Сумської і Харківської обл), у Придністров'ї (Вінницька, Хмельницька, Тернопільська, Івано-Франківська обл.). Найбільш перспективними є Стремигородське (Житомирська обл.), Ізюмське і Кролевецьке родовища.

Каоліни є в багатьох областях. Найважливіші родовища: Глуховецьке і Турбівське (Вінницька обл), Проянське і Славгородське (Дніпропетровська обл.), Білобалківське (Донецька обл.), Новоселицьке (Черкаська обл.), Майдан-Вилське (Хмельницька обл.), Полопвське (Запорізька обл.). Найбільшу перспективу має Великогадомцівське родовище високоякісних каолінів у Житомирській області.

Родовища вогнетривких глин розташовані у Донецькому кряжі і на Придніпровській височині, зокрема в Часів'ярському, Дружківському, Новорайському, П'ятихатському, Пологівському, Затишнлянському, Новопетрівському родовищах. Вогнетривкі глини використовуються, в основному, в металургії для виготовлення вогнетривів і в галузях, де використовуються високотемпературні печі.

На території України є поклади дорогоцінного і кольорово-виробного каміння: топаз, кварц, гірський криштал, родоніт, агат, опал, халцедон, гранат, яшма та інші. Основними районами його поширення є північно-західна частина Українського щита, Карпати, Криворіжжя, Приазовська височина.

Використані джерела:

<http://mojaosvita.com.ua/geografija/ponyattya-pro-resursozabezpechennya/>

<http://zno.academia.in.ua/mod/book/tool/print/index.php?id=2530&chapterid=549>

<http://ukrmap.su/uk-g8/870.html>

http://pidruchniki.com/1453081138801/rps/nerudni_resursi

